

ἐνιαυτοῦ, γονυπετώσ ἀκροῶται τῶν τοῦ ἱερέως εὐ-
χῶν. Τὸ τοιοῦτον βεβαίως ἔχει μεγίστην σημασίαν
ὡς πρὸς τὴν διὰ τῶν αἰώνων τήρησιν τῆς παλαιᾶς
ταύτης τῶν προγόνων ἡμῶν συνηθείας. Μόνον δ' ἐν
ἐξαιρετικαῖς περιστάσεσι καὶ δὴ ἐν ταῖς ἱεραῖς νη-
στεαῖς ἐπιτρέπει ἢ μᾶλλον ἐπιβάλλει κανονίζουσα
ἢ ὀρθόδοξος ἐκκλησία τὰς λεγομένας « μετανοίας »
αἵτινες εἶδος γονυπετώσ ἱκετεύοντος καὶ τὸ
πρόσωπον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἔχοντος, τῆς Περσικῆς,
Ἀσσυριακῆς καὶ Αἰγυπτιακῆς συνηθείας ¹.

Παναγιώτης Καστριώτης.

¹ Ὁ τύπος τῆς πρὸ θεοῦ ἐν γόνασι γυναικός, ὁ γνωστός ἡμῖν ἐκ

σειρᾶς ἀττικῶν ἀναγλύφων τοῦ Ε' καὶ Δ' αἰῶνος π.Χ φαίνεται ὅτι
ἀντιγράφει διάσημὸν τι ἀττικὸν πρωτότυπον παρεμπερές, οὗ ἀντίγρα-
φον ἴσως εἶναι τὸ βραδύτερον ἐν τῇ Πανεστί (Καισάρεια Φιλίππου)
τῆς Περσίας τῆς Παλαιστίνης ἀναφερόμενον σύμπλεγμα, ὅπερ οἱ χρι-
στιανοὶ μετέδρασαν εἰς ἄγαλμα Χριστοῦ καὶ Βερονίκης. Τὸ ἄγαλμα
ἀποδίδει ὁ Εὐσέβιος κατ' ἐπικρατοῦσαν μέχρι τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ παρά-
δοσιν εἰς τὴν αἰμορροῦσαν Βερονίκην, ἣτις ἴδρυσεν τοῦτο εἰς τὴν πα-
τριδα αὐτῆς ἐξ εὐγνωμοσύνης διὰ τὴν θεραπείαν (πρόβ. Λοκ. η' 43-49).

Ὁ Εὐσέβιος περιγράφει αὐτὸ ὡς ἑξῆς: (Εκκλ. Ἱστορ. Βιβλ. VII,
κεφ. 17 σελ. 287) ἔκδ. Schwarz.

Ἐστάναι, ἐφ' ὑψηλοῦ λίθου πρὸς μὲν ταῖς πύλαις τοῦ αὐτῆς οἴκου
γυναικός ἐκτόπιμα χάλκεον ἐπὶ γόνυ κεκλιμένον καὶ τεταμέναις
ἐπὶ τὸ πρόσθεν ταῖς χερσὶν ἱκετευούσῃ ἱοικός, τοῦτου δὲ ἀνικρυς
ἄλλο τῆς αὐτῆς ὕλης, ἀνδρός ὄρθον σχῆμα, διπλοῖδα κοσμίως
περιβεβλημένον καὶ τὴν χεῖρα τῇ γυναικὶ ποτεῖνον κτλ. Ἰδ. Γ. Α.
Σωτηρίου α' Ὁ Χριστὸς ἐν τῇ τέχνῃ Ἀθήναι 1914 σ. 22 κέ..

Καθ' ἡμᾶς τοῦτο οὐδὲν ἄλλο ἦτο ἢ ἀντίγραφον Ἀσκληπιῶν καὶ
ἱκετίδος γυναικός γονυπετώσ, ὡς τὸ ὑφ' ἡμῶν ἐνταῦθα δημοσιεύον.

Γενισιά

ὑπὸ

Γεωργίου Οἰκονόμου.

Ἡ ἐν τῷ τελευταίῳ Ἑλληνοτουρκικῷ πολέμῳ
ἐξασφαλίσασα εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν Θεσσαλονικὴν
αἰματηρὰ μάχην τῶν Γενισιῶν καὶ τὸν τόπον τοῦ-
τον κατατάξασα εἰς τοὺς λαμπροτάτους τῆς Ἑλ-
ληνικῆς στρατιωτικῆς ἱστορίας, ἔδωκεν ἐσχάτως
ἀφορμὴν πρὸς ζήτησιν τοῦ ἐτύμου τῆς τοπωνυ-
μίας, ἔχομεν δὲ μέχρι τοῦδε δύο ἐτυμολογίας μίαν
μὲν τοῦ κ. Γ. Μιστριώτου συνδέουσαν τὸ ὄνομα
« Γιανητσά » πρὸς τὴν τουρκικὴν λ. *γιουνάν* = Ἑλ-
λην, Γιουνανητσά-Γιανητσά (AE 1913, 20 καὶ
230), δευτέραν δὲ τὴν τοῦ κ. Γ. Χατζηδάκη πα-
ράγουσαν τοῦτο ἐκ τοῦ κυρίου ὀνόματος *Γιάννης*
καὶ δὴ καὶ ἐκ τῆς παραλλαγῆς αὐτοῦ *Γιαννισέας-
Γιαννισός* (Ἐπετηρὶς Πανεπιστημίου 1913-4,
71). Σημειῶ δὲ ὅτι ἤδη ὁ Leake (Travels in Nor-
thern Greece III 266) γράφει: « Iánnitza or
Ghiánnitza more commonly known to the in-
habitants, being chiefly Turks, by the corrup-
ted Turkish form of Yenidjé ».

Ὁ τόπος λέγεται ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἐπιχωρίων
οὐχὶ μόνον Γιαννιστά, ἀλλὰ καὶ Γενισιά ¹, ὑπὸ δὲ

¹ Ἀναμνησκῶ ὅτι ἐν τῷ δημῷ διότι τῆς λ. Γενισσαρος (Γενί
σαρὶ = νέον στρατεύμα) μόνος σχεδὸν ὁ τύπος Γιαννισσαρος εἶναι
γνωστός.

τῶν Τούρκων μόνον *Γενιτζέ* καὶ δὴ καὶ *Γενιτζέ
Βαρδάρ* πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τοῦ ὁμωνύμου ἐν Ἐνάθῃ
καπνοφόρου τόπου Γενιτζέ τοῦ Καρασοῦ Γενιτζέ,
ὅπως παρετήρησεν ἤδη ὁ Leake αὐτ. 267 (καὶ ὁ
Χατζηδάκης αὐτόθι). Ὑπάρχει δὲ καὶ ἄλλο Γενι-
τζέ ἐν Μ. Ἀσίᾳ μεταξὺ τοῦ Μιχαλίτς καὶ τῆς Πα-
νόρμου βορειανατολικῶς τῆς Μανυάδος λίμνης
(BCH 1913, 354. JHS 1912, 66). Ἐν λ. Γενιτζέ
εἶναι σαφῆ τὰ δύο συνθετικὰ μέρη *γενί* = νέος καὶ
ἢ καὶ ἐν ἄλλοις τοπωνυμίοις ἀπαντῶσα κατάληξις
-τζέ, ἣς ἡ σημασία δὲν εἶναι σαφής. Ἐπειδὴ ὅμως
φέρεται ἡ ἔνστασις ὅτι οἱ Τούρκοι παρέλαβον τὴν
τοπωνυμίαν ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Γιαννιστά καὶ μετέ-
τρεψαν εἰς Γενιτζέ κατὰ τοὺς φωνητικὸς νόμους τῆς
γλώσσης αὐτῶν, εἶναι ἀνάγκη νὰ δειχθῇ καὶ ἄλλως
ὅτι ἡ τοπωνυμία ἔχει τὴν ἀρχὴν αὐτῆς ἐν τῇ Τουρ-
κικῇ γλώσσῃ. Νομίζω λοιπὸν ὅτι τοῦτο καθίσταται
ἀναμφήριστον ἐν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι οὐχὶ μακρὰν
τῆς κομποπόλεως Γενισιῶν, ὡραν περίπου ἀπέ-
χουσα, κεῖται ἡ μητρόπολις αὐτῶν, ἣτις φέρει δι-
δακτικὸν διὰ τὴν προκειμένην συζήτησιν ὄνομα
Ἐσκιτζέ (ἔσκι = ἀρχαῖος, παλαιός) ἥτοι Παλαιό-
πολις ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν Νεάπολιν τὸ Γενιτζέ.